

Išskirtiniai numeriai domina ir psichiatrus

Kelyje neretai pamatome įdomesnių automobilių numerių, o kai kurie būna netgi panašūs į keiksmažodžius. Anot medikų, tai pirmiausia byloja apie automobilių savininkų psichikos sveikatos sutrikimus.

Evelina KATINAITĖ

M.Patašius, A.Vaitkevičius nuotr.

Vienais atvejais vardiniai automobilio numeriai naudojami bendrovės reklamai, o kitais jų savininkai nevensia atvirai pademonstruoti ir savo politinių pažiūrų.

Registruojama transporto priemonė paženklinama automatiškai eilės tvarka išduodamais numerio ženklais.

Juose raidžių sekos sudaromos abėcėlės tvarka, o skaičių – didėjimo. Šiuo metu tokio tipo numerio ženklai išduodami su priekyje esančia L raide.

Priežastys. Kaip pasakojo „Regitros“ Komunikacijos skyriaus atstovė Emilija Bardauskienė, vairuotojai retai atsisako jiems automatiškai priskirtų numerio ženklų ir pasirenka kitą derinį.

„Priežasčių gali būti įvairių. Galbūt tam tikra raidžių santampa ar skaičių derinys kelia kokias nors asociacijas.

Yra buvę atvejų, kai žmonės manė, kad tam tikras skaičių derinys jiems nėra laimingas“, – kalbėjo E.Bardauskienė.

Kainos. Jei klientui dėl kokių nors priežasčių nepatinka automatiškai priskirti numerio ženklai, tokiu atveju „Regitra“ siūlo

pasirinkti kitokio tipo numerio ženklus su patinkančiu skaičių ir raidžių deriniu, pavyzdžiui, iš jau pagamintų ir esančių sandėlyje. Jų kaina įprastinė – 35 eurai.

Tačiau jei norėsite užsisakyti įmantresnį, teks pakloti jau daugiau. Pavyzdžiui, numeris ABC 002 kainuos 75 eurus, ABC 222 – 150 eurų, o už ABC 001 arba AAA 011 teks pakloti 250 eurų. Dar brangesni vadinamajai pirmajai grupei priskiriami numeriai (ABC 777, AAA 001 ir panašūs), jie atsieina 500 eurų.

E.Bardauskienė sakė, kad automobilių savininkai mėgsta rinktis tokius numerio ženklus, kuriuose būtų jų pamėgti skaičiai, įsimintinos datos, vardo ar įmonės pavadinimo santrumpos.

„Pavyzdžiui, labai populiarūs 777 skaičių kombinacija – galbūt dėl to, jog ji siejama su magišku ir laimingu skaičiumi. Taip pat

mėgstami tokie skaičių deriniai kaip 001, 007, 100 ir kiti“, – vardijo „Regitros“ atstovė.

Prestižas. Užtat vardiniai numeriai kainuoja net 1500 eurų. Juose populiariau naudoti vardus, pavardes, inicialus, svarbias gyvenimo datas, automobilio modelio pavadinimus.

Taip pat madinga vardinuose numeriuose pateikti vizualinius sprendimus, pavyzdžiui, I raidė naudojama tarsi simboliams įreminti – I999I. Tai gali būti ir reklamos priemonė, nes įmonės numeriams dažnai naudoja jų pavadinimus.

Įvertinimas. Vilniaus miesto Psichikos sveikatos centro vadovas psichiatras Martynas Marcinkevičius sakė, kad išskirtinius numerius užsisakančius vairuotojus galima suskirstyti į tris grupes.

Pirmieji yra tie, kurie užsisako skaičius ir raides kaip paprastus

aksesuarus. Šie numeriai nieko nereiškia, tiesiog – tarsi graži automobilio detalė.

„Psichologiniu požiūriu šie vairuotojai neturi jokių patologinių požymių ar polinkių. Užtat ant raidei vairuotojų grupė dažniausiai nori parodyti savo statusą. Jie užsisako numerius 001, 007 arba užsirašo savo vardą ar kitaip pažymi savo statusą.

Vienas mano kolega važinėja su numeriu DOCTOR. Šie žmonės nori pasididžiuoti ir pasipuikuoti prieš kitus. Tai nėra blogas bruožas, tačiau jei žmogus nori parodyti savo svarbą, tai gali būti, kad jis turi menkavertiškumo kompleksą“, – sakė M.Marcinkevičius.

Trečios grupės vairuotojai, anot psichiatro, dažniausiai turi asmenybės sutrikimų, jie bando pažeminti kitus eismo dalyvius.

„Lietuvoje uždrausta parduoti numerius su keiksmažodžiais, to-

dėl dažniausiai su tokiais važinėja emigrantai. Tai rodo ryškia asmenybės patologiją. Jie turi aiškų menkavertiškumo kompleksą su agresijos elementais.

Tačiau dažniausiai tokia automobilyje sėdi nepavojingas ir nebaisus pilietis.

Toks vairuotojas, pasiuntęs vieną kryptimi žmogų bare, gali sulaukti atitinkamos reakcijos.

Užtat būdamas automobilyje jis jaučiasi saugus, nes žino, kad negaus atsako. Šie žmonės dažniausiai net nesugebėtų apsiginti, ižėisti ar ką nors pasakyti į akis“, – svarstė psichiatras.

Psichikos sveikatos centro vadovo nuomone, net ir padidinus nepadorių bei agresyvių numerių kainą naudoti nebūtų.

Priešingai – tai tik paskatintų dar didesnę norą tokius įsigyti ir parodyti savo išskirtinumą ir įrodyti kitiems, kad turi pinigų.

Rokiškis toliau garsėja prakartėlių drožyba

Šiomet išsipildė muziejininkų svajonė – sukurta prakartėlė, kurią sudaro žmogaus ūgio figūros. Ji ne tik papildys muziejuje sukauptą prakartėlių kolekciją – kūrinių bus galima eksponuoti viešose miesto erdvėse, bažnyčiose, kituose miestuose, reprezentuoti Lietuvos dailę kitose pasaulio šalyse.

Prakartėlių įrengimo atsiradimas yra siejamas su šv.Pranciškaus vardu. 1223 m. jis pasiryžo Kalėdas švęsti ypatingai – pasitelkti prakartėlę kaip vaizdinę priemonę, kuri padėtų žmonėms išivaizduoti Dievo gimimą ir viską paruošti taip, kaip buvo Betliejaus tvartelyje Jėzui gimstant.

Apie prakartėlių raidą Lietuvoje žinoma mažai. Manoma, kad į Lietuvą jas atnešė pranciškonai.

Naujiena Lietuvoje buvo 1998 m. italo verslininko Angelo Frosio iniciatyva Rokiškio krašto muziejuje prasidėję prakartėlių konkursai. Yra meistrų, kurie dalyvavo beveik visose Rokiškio krašto muziejaus rengtose prakartėlių parodose.

Šiuo metu sukaupta per 130 prakartėlių kolekcija, kuri eksponuojama muziejaus kluone ir lankoma išstisus metus.

Spalio 6–9 d. Rokiškio krašto muziejuje vykusio plenero metu iš ažuolo skulptūras kūrė Lietuvoje gerai žinomi drožėjai, pelnę įvairių tautodailės apdovanojimų, parodų laureatai ir prizininkai, plenerų ne tik Lietuvoje, bet ir užsienio šalyse dalyviai.

Tai Saulius Lampickas, Adolfas Teresius, Rimantas Zinkevičius, Artūras Janickas, Gintaras Varnas, Eduardas Titas ir plenero ku-

ratorius Kęstutis Krasauskas. Pleneras skirtas etninių tradicijų tęstinumui, muziejaus savitumui ir patrauklumui didinti.

Šie autoriai rokiškėnams gerai pažįstami – jų sukurtos skulptūros puošia Rokiškio miesto Liongino Šepkos parką, Rokiškio krašto muziejaus Buities skyrių, kūryba matyta konkursinėse medžio drožėjų, ne tik prakartėlių, parodose. S.Lampickas, A.Teresius ir R.Zinkevičius yra tapę L.Šepkos premijos laureatais.

Pagrindinės visoms prakartėlėms būtinos figūros – Marija, Juozapas ir Kūdikielis Jėzus. Ši kompozicijos centrą kūrė plenero kuratorius iš Pasvalio r. K.Krasauskas ir garliaviškis A.Teresius.

S.Lampickas iš Alytaus kūrė angelą, kuris pavaizduotas toks pat svarbus kaip ir pagrindinės figūros, nešančių džiugesį ir šviesą. Antrame plane vaizduojami trys karaliai – Kasparas, Merkelis ir Baltazaras.

Jauniausių karalių Baltazarą drožė rokiškėnas G.Varnas, Panevėžio r. atstovas E.Titas – Merkelį, o jauniausias plenero dalyvis, pernai pelnęs Aukso vainiko apdovanojimą, A.Janickas iš Alytaus – vyriausią karalių Kasparą.

Ukmergiškiui R.Zinkevičiui buvo paskirta užduotis išdrožti pie-

D.Baltakio nuotr.

Plenero dalyviai.

menėlių ir avelę. Svarbiausia, kad prakartėlė kurta su dideliu užsiėgimu ir nuoširdumu. Ji turėtų teikti džiaugsmą rokiškėnams ir svečiams išstisus metus, nes bus eksponuojama muziejaus kluone, o prieš šventes – Rokiškio miesto aikštėje ar bažnyčioje.

Šiomet gruodžio mėnesį vyks tradicinė XVII prakartėlių paroda. Muziejus jau laukia prakartėlių kūrėjų, kurie visada nustebina savo išmone.

2014–2020 m. Europos kaimynystės priemonės Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos bendradarbiavimo per sieną programos projektą (ENI-LLB-1-108) „Nematerialios kultūros ir vietinio istorijos paveldo išsaugojimas, prieinamumas ir plėtra, gerinant darnų turizmo konkurencingumą Latvijoje, Lietuvoje ir Baltarusijoje“. „Atraskime regionų šaknis iš naujo!“ įgyvendina šeši partneriai: Rokiškio

krašto muziejus (LT), Žiemgalos planavimo regionas (LV), Polocko apygardos vykdomojo komiteto Švietimo, sporto ir turizmo departamentas (BY), Vilniaus rajono savivaldybės administracija (LT), Neretos savivaldybė (LV), Jėkabpilio miesto savivaldybė (LV).

Šio projekto tikslai: skatinti nematerialiosios kultūros ir vietinės istorijos paveldo išsaugojimą, prieinamumą ir vystymą gerinant tvarų kultūrinio turizmo konkurencingumą Latvijoje, Lietuvoje bei Baltarusijoje; saugoti, ugdyti ir perduoti nematerialiosios kultūros paveldo ir vietinės istorijos žinojimą, įgūdžius, stiprinant esančius istorinius ryšius tarp Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos ribų; vystyti ir skatinti kultūros ir istorijos paveldą kaip ilgalaikį kultūrinio turizmo traukos objektą; skatinti kūrybingą vietinio kultūros paveldo ir unikalių tradicijų pa-

naudojimą, gerinant sąlygas kūrybingam industrijų sektoriui.

Projektą finansuoja Europos Sąjunga. Bendra projekto vertė – 1 031 590,97 EUR, iš jų Europos Sąjungos lėšos – 928 431,87 EUR (90 proc.), 10 proc. – savivaldybių biudžeto lėšos. Rokiškio krašto muziejui tenkanti biudžeto dalis – 137 254,97 EUR. Projekto pradžia – 2019 m. gegužės 14 diena. Projekto pabaiga – 2021 m. gegužės 13 diena.

Šio pranešimo spaudai parengimą iš dalies finansavo Europos Sąjunga. Už jo turinį atsako tik Rokiškio krašto muziejus ir jokiomis aplinkybėmis negali būti laikoma, kad tekstas atspindi Europos Sąjungos poziciją. R

